

Istungidokument

B8-0068/2018

26.1.2018

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

suuliselt vastatava küsimuse B8-0005/2018 alusel

vastavalt kodukorra artikli 128 lõikele 5

täisleppimatuse kohta naiste suguelundite moonutamise suhtes
(2017/2936(RSP))

Vilija Blinkevičiūtė

naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon täisleppimatuse kohta naiste suguelundite moonutamise suhtes
(2017/2936(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 2012. aasta oktoobri kuriteohvrite õiguste direktiivi¹ 2. peatüki artikleid 8 ja 9 selle kohta, et vägivalla, sealhulgas naiste suguelundite moonutamise ohvritele tuleb kohustuslikus korras tugiteenuseid pakkuda,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu poolt 2012. aasta oktoobris heakskiidetud vastuvõtutingimuste direktiivi² artikleid 11 ja 21, milles tuuakse konkreetselt välja, et naiste suguelundite moonutamise ohvrid kuuluvad nende haavatavate isikute hulka, kes peaksid varjupaigamenetluse ajal saama asjakohast ravi,
- võttes arvesse 2011. aasta miinimumnõuete direktiivi³ VII peatüki artiklit 20, kus naiste suguelundite moonutamise praktika kui psühholoogilise, füüsilise või seksuaalse vägivalla raske vorm loetakse põhjuste hulka, mida võetakse arvesse rahvusvahelise kaitse andmise menetlemisel,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 6. veebruari 2014. aasta resolutsiooni Euroopa Komisjoni teatise „Naiste suguelundite moonutamine tuleb lõpetada“ kohta (2014/2511(RSP))⁴,
- võttes arvesse oma juuni 2012. aasta resolutsiooni naiste suguelundite moonutamise lõpetamise kohta, milles kutsutakse üles lõpetama kogu maailmas naiste suguelundite moonutamine ennetamise, kaitsemeetmete ja õigusaktide kaudu⁵,
- võttes arvesse alates 2009. aastast koostatavat ELi aastaaruannet inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas,
- võttes arvesse nõukogu 2014. aasta juuni järeldusi „Naiste- ja tütarlaste vastase vägivalla kõikide vormide, sealhulgas naiste suguelundite moonutamise ennetamine ja selle vastu võitlemine“,
- võttes arvesse nõukogu 2010. aasta märtsi järeldusi naistevastase vägivalla kaotamise kohta ELis,
- võttes arvesse komisjoni 25. novembri 2013. aasta teatist „Naiste suguelundite moonutamine tuleb lõpetada“ (COM(2017)0833),
- võttes arvesse 6. veebruari 2013. aasta ühisavaldust rahvusvahelise naiste suguelundite

¹ ELT L 315, 14.11.2012, lk 57.

² ELT L 180, 29.6.2013, lk 96.

³ ELT L 337, 20.12.2011, lk 9.

⁴ ELT C 93, 24.3.2017, lk 142.

⁵ ELT C 332E, 15.11.2013, lk 87.

- moonutamise vastase päeva kohta, milles kuus ELi volinikku kinnitasid ELi kohustust töötada oma välissuhete raames naiste suguelundite moonutamise lõpetamise nimel,
- võttes arvesse inimõiguste ja demokraatia tegevuskava aastateks 2015–2019, eelkõige eesmärgi 14 punkti b,
 - võttes arvesse kestliku arengu tegevuskava aastani 2030, eelkõige eesmärgi 5.3 teha lõpp kahjulikele tavadele, näiteks varajased ja sundabielud ning naiste suguelundite moonutamine,
 - võttes arvesse soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava 2016–2020,
 - võttes arvesse Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi 2013. aasta aruannet „Naiste suguelundite moonutamine Euroopa Liidus ja Horvaatias“,
 - võttes arvesse Euroopa Nõukogu 2014. aasta naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon),
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 12. septembri 2017. aasta resolutsiooni naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni ELi nimel sõlmimise kohta¹,
 - võttes arvesse Euroopa Nõukogu ministrite komitee 2017. aasta septembri avaldust vajaduse kohta suurendada jõupingutusi, et ära hoida naiste suguelundite moonutamist ja sundabielusid Euroopas ning nende vastu võidelda;
 - võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 5. märtsi 2013. aasta resolutsiooni „Naiste suguelundite moonutamise kaotamiseks tehtavate ülemaailmsete jõupingutuste suurendamine“ (A/RES/67/146),
 - võttes arvesse Cotonou lepingut,
 - võttes arvesse ELi ja ÜRO 2017. aasta algatust Spotlight naiste- ja tütarlastevastase vägivalla kaotamise kohta,
 - võttes arvesse küsimust komisjonile täisleppimatuse kohta naistevastase vägivalla suhtes (O-X – B8 XXXX/XXXX),
 - võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 128 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 nõutakse eesmärgis 5 (saavutada sooline võrdõiguslikkus ning suurendada kõigi naiste ja tütarlaste mõjuvõimu) sõnaselgelt naiste suguelundite moonutamise ja muude kahjulike tavade likvideerimist;
- B. arvestades, et ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2015–2019) eesmärgis 14

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0329.

(soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste edendamine ning naiste ja tütarlaste mõjuvõimu ja osalemise suurendamine) on naiste suguelundite moonutamise probleemile erilist tähelepanu pööratud;

- C. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse tegevuskavas (2016–2020) on prioriteetse teemavaldkonna B all (kehaline ja vaimne puutumatus) toodud näitajana nende 15–49-aastaste naiste ja tütarlaste protsendimäär, kelle suguelundid on moonutatud;
- D. arvestades, et naiste suguelundite moonutamist, mis on riigipiire ületav kahjulik tava, on tunnistanud üleilmse probleemina ning ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärkides määratletakse seda kui kahjulikku tava, mis tuleb 2030. aastaks kõrvaldada;
- E. arvestades, et UNICEFi 2016. aasta statistilises aruandes on märgitud, et maailmas on vähemalt 200 miljonit tütarlast ja naist, kelle suguelundid on moonutatud, kuid täpne arv ei ole endiselt teada;
- F. arvestades, et naiste suguelundite moonutamise tava esineb Euroopa Liidus rände tõttu maailma nendest paikadest, kus seda praktiseeritakse, eelkõige Aafrika mandrilt, kuid ka Lähis-Ida, Aasia ja Okeania teatavatest osadest;
- G. arvestades, et viimase kolme aastakümne jooksul on tehtud edusamme, ehkki need ei ole olnud ühtlased, mille tulemusel selle tava esinemissagedus on langenud umbes 30 %; arvestades, et rahvastiku kasv võib need edusammud nullida, mis tähendab seda, et suureneb nende naiste ja tütarlaste arv, kelle peal see protseduur läbi viiakse;
- H. arvestades, et kohalik kogukond mõjutab tihti kõige suuremal määral vanemate otsust oma tütar löigata lasta või naiste valikut suguelundite moonutamise kasuks;
- I. arvestades, et ehkki ükski usk ei nõua naiste suguelundite moonutamist, eeldab tugev usuline taust paljudes seda praktiseerivates kogukondades usu- ja muude juhtide kaasamist naiste suguelundite moonutamise vastasesse liikumisse;
- J. arvestades, et selleks, et töötada välja asjakohane strateegia sellise tava kaotamiseks, tuleb seda alati analüüsida kohalikus kontekstis;
- K. arvestades, et naiste suguelundite moonutamist tuleb sageli käsitleda koos teiste soolise ebavõrdsuse probleemidega ning see tundub olevat ainult üks paljudest naiste õiguste rikkumistest, mille näiteks on: tütarlaste puudulik juurdepääs haridusele, sealhulgas üldisele seksuaalharidusele; töö või töökoha puudumine; vara omamise või pärimise võimaluse puudumine; sunniviisilised või varajased abielud; seksuaalne ja füüsiline vägivald; kvaliteetsete tervishoiuteenuste, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega seotud teenuste puudumine;
- L. arvestades, et naiste suguelundite moonutamine, nagu ka muud soopõhise vägivalda vormid, on naise keha kontrollimise viis, ning see on vastuolus naise õigusega tervisele, turvalisusele ja kehalisele puutumatusse ning mõnel juhul isegi õigusega elule;
- M. arvestades, et ehkki ärahoidmine on naiste suguelundite moonutamise kaotamiseks sobilikum viis kui rikkujate vastutusele võtmine, kuna süüteo toimepanijad ja sellele

kaasaaitajad on sageli ohvri vanemad, on teisest küljest selge, et tuleb kõrvaldada takistused naiste suguelundite moonutamise juhtumite menetlemisel, võttes samas arvesse lapse parimaid huvisid;

1. võtab teadmiseks, et naiste suguelundite moonutamise esinemissagedus on tänu otsustavatele meetmetele ja teadlikkuse suurendamisele vähenenud, ning ergutab kõiki osalejaid jätkama jõupingutusi, et säilitada tegutsemishoog riikides, kus naiste suguelundite moonutamine on laialt levinud;
2. arvab, et see hoog võimaldab rahvusvahelistel organisatsioonidel ja riikidel suurendada oma jõupingutusi, eelkõige luues sidemeid ja ühendusi eri piirkondade, sidusrühmade ja valdkondade vahel, et teha aktiivselt koostööd kõnealuselt ja muudest tütarlapsi kahjustavatest tavadest loobumise nimel, arvestades, et tütarlapsed võivad kannatada füüsiliste, psühholoogiliste ja emotsionaalsete tagajärgede all kogu elu;
3. tunnustab kohalike kogukondadega töötavate organisatsioonide hindamatut tööd nii ELis kui ka väljaspool ennetus- ja selgitustöö tegemisel ja huvide kaitsmisel ning tõdeb, et nende vahel sidemete loomine on vajalik, kui tahetakse, et naiste suguelundite moonutamine jääks minevikku;
4. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles pöörama naiste suguelundite moonutamise ärahoidmisele tähelepanu kõikides valdkondades, eelkõige tervishoius, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervishoius, sotsiaaltöös, varjupaigamenetlustes, hariduses, sealhulgas seksuaalkasvatuses, õiguskaitstes, õigusemõistmisel, lastekaitstes ning meedias ja kommunikatsioonis;
5. rõhutab, et Istanbuli konventsiooni artikli 38 kohaselt on liikmesriikidel kohustus kriminaliseerida naiste suguelundite moonutamine ning sellele õhutamine ja sundimine; märgib, et konventsioon ei kaitse mitte ainult suguelundite moonutamise ohus olevaid tütarlapsi ja naisi, vaid ka neid tütarlapsi ja naisi, kes kannatavad elu lõpuni selle tava tagajärgede all (näiteks korduv infibulatsioon, varjupaigaga seotud olukorrad, juurdepääs ravile jne); rõhutab, et Istanbuli konventsioonis sätestatakse, et kultuuri, tava, religiooni, traditsiooni või nn au ei tohi lugeda naistevastase vägivalla õigustuseks;
6. palub ELil ja liikmesriikidel, kes ei ole veel Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ennetamise ja tõkestamise Istanbuli konventsiooni ratifitseerinud, seda viivitamata teha, et ELi kohustused oleksid kooskõlas rahvusvaheliste standarditega, millega edendatakse terviklikku ja integreeritud lähenemisviisi naistevastasele vägivallale ja naiste suguelundite moonutamisele;
7. märgib rahuloluga, et kõikides liikmesriikides kaitstakse kriminaalõigusega kas otseselt või kaudselt tütarlapsi ja naisi suguelundite moonutamise eest, kuid lisab tõsise murega, et see ei tundu olevat tõhus, kuna ELis on algatatud vaid üksikuid kohtuasju;
8. märgib murega, et seaduste jõustamine ja eelkõige süüdistuse esitamine on probleemiks kõigis liikmesriikides ja päritoluriikides; kutsub komisjoni seetõttu üles hõlbustama asjakohastele osalejatele suunatud koolituste korraldamist naiste suguelundite moonutamise avastamise, uurimise ja selle eest vastutusele võtmise kohta; kutsub liikmesriike üles suuremale valvsusele naiste suguelundite moonutamise avastamisel, uurimisel ja selle eest vastutusele võtmisel;

9. märgib, et kriminaalõigus ja sihipärane koolitus peavad käima käsikäes teadlikkuse suurendamise jõupingutustega, et heidutada moonutajaid tava jätkamast;
10. tunnistab, et oluline erinevus naiste suguelundite moonutamise ja muude soopõhise vägivalla vormide vahel on see, et esimese puhul ei soovita halba teha, ning toonitab, et kuigi see ei saa mingil juhul olla õigustuseks, tuleb seda suguelundite moonutamise kaotamise strateegiat arvesse võtta;
11. taunib asjaolu, et teatavates riikides viivad suguelundite moonutamist läbi arstid, ning rõhutab, et selline lahendus ei ole vastuvõetav algpõhjustega tegelemiseks, nagu ÜRO ja WHO on juba kinnitanud; palub liikmesriikidel seadusega selgelt keelata naiste suguelundite moonutamise muutmine meditsiiniliseks toiminguks ning suurendada meditsiinitöötajate teadlikkust sellest probleemist;
12. rõhutab, et naiste suguelundite moonutamine on üks kõige prognoositavamaid soopõhise vägivalla vorme, ning palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada tõhusad ennetusmeetmed pagulaslaagrites; kutsub komisjoni üles kaasama naiste suguelundite moonutamise ja muude kahjulike tavade ärahoidmine ulatuslikumalt integratsiooniprotsessidesse ning Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi tegevusse ning jagama ELi Varjupaigaameti kaudu asjakohast teavet;
13. nõuab, et Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reformimisel, varjupaigapoliitika direktiivide läbivaatamisel ja uue ELi Varjupaigaameti rolli kaudu kehtestataks seoses naiste suguelundite moonutamisega rangeimaid varjupaigataotlejate kaitse standard;
14. ootab, et rajatakse ülemaailmne võrgustik, mille abil luuakse sidemeid asjaomaste osalejate vahel kogu maailmas, et panna pead kokku ja ühendada jõud; kutsub komisjoni üles seda tähtsat võrgustikku toetama;
15. kutsub komisjoni üles kodanikuühiskonnale vastu tulema ja tagama piisavalt paindliku rahastamise, et kogukondades töötavad rohujuure tasandi organisatsioonid saaksid rahastamist taotleda, et koos naiste suguelundite moonutamise teemaga saaks käsitleda mitmeid muid tütarlaste ja naiste õiguste küsimusi, kasutades terviklikku lähenemisviisi, ning et saaks luua sidemeid organisatsioonide vahel, kes tegutsevad ELis ja riikides, kus praktiseeritakse naiste suguelundite moonutamist; tunneb sellega seoses heameelt naiste suguelundite moonutamise kaotamise Euroopa võrgustiku ja selle liikmete töö üle, sealhulgas projekti Change Plus abil, kes koolitavad kohalike kogukondade esindajaid, et edendada mitte ainult muutust seadusandluses, vaid ka oma kogukondade suhtumises;
16. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles säilitama andmeid naiste suguelundite moonutamise leviku ja vormide kohta ning kaasama akadeemilised ringkonnad naiste suguelundite moonutamist käsitlevate andmete kogumise protsessi, sellealastes teadusuuringutesse ja tulevase spetsialistide põlvkonna koolitamisest; tunnistab, et Euroopa rändevõrgustikul võib olla abistav roll; on seisukohal, et ühine naiste suguelundite moonutamist käsitlevate teadusuuringute kava võimaldaks moonutamist praktiseerivate piirkondade ülikoolidel luua sidemed ELi ülikoolidega, et korraldada vahetusprogramme, parandada andmete kogumist ja suurendada tulevaste spetsialistide pädevust eri valdkondades;
17. soovib komisjonil ja liikmesriikidel lisada naiste suguelundite moonutamist ja muid

tütarlapsi kahjustavaid tavasid käsitleva põhiteabe nende erialade haridusprogrammidesse, millel on tähtis roll naiste suguelundite moonutamise ärahoidmisel;

18. rõhutab, et hoolimata kohalikust kontekstist tuleks naiste suguelundite moonutamist käsitada soolise vägivallana ja soolise võrdõiguslikkuse probleemina ning sellega tuleb tegeleda tervikliku lähenemisviisi abil, et vältida nende kogukondade halvustamist, kus praktiseeritakse suguelundite moonutamist;
19. rõhutab, et kõikide tütarlaste kooliskäimise tagamine ja naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamiseks eeltingimuste loomine on esimesed sammud naiste positsiooni parandamiseks suguelundite moonutamist praktiseerivates kogukondades;
20. juhib tähelepanu asjaolule, kui suur potentsiaal ja mõju on erinevatel teabevahetuse kanalitel, nagu kunst, kirjandus ning uus ja kohaliku tasandi meedia, kodanikele sõnumite edastamisel; rõhutab, kui oluline on kaasata poisid ja mehed uute soolise võrdõiguslikkuse narratiivide loomisse ning võitlusse kehtivate võimustruktuuride vastu võrgustike, vastastikuste programmide, teabekampaaniate ja koolitusprogrammide kaudu;
21. kutsub komisjoni üles aitama liikmesriikidel ja riikidel, kus suguelundite moonutamist praktiseeritakse, luua võrgustikke ja integreeritud strateegiaid naiste suguelundite moonutamise ärahoidmiseks, koolitades muu hulgas sotsiaal- ja meditsiinitöötajaid, kogukonna- ja usujuhte ning politsei- ja õiguskaitseametnikke; tunnustab, et ükski religioon ei propageeri suguelundite moonutamist;
22. kutsub komisjoni üles lisama naiste suguelundite moonutamise ja muud naisi ja tütarlapsi kahjustavad tavad oma inimõiguste teemalistesse dialoogidesse ja diplomaatilistesse teavituskampaaniasse; kutsub Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles suurendama koostööd kolmandate riikidega, et ergutada neid vastu võtma siseriiklikud õigusaktid, millega keelustatakse naiste suguelundite moonamine, ning toetama õiguskaitseasutusi rakendamise tagamisel;
23. märgib rahuloluga, et delegatsioone ja Euroopa välisteenistust koolitatakse laste õiguste või soolise võrdõiguslikkuse alase koolituse raames igal aastal naiste suguelundite moonutamise teemal, ja kutsub komisjoni üles tagama, et sellised vahendid nagu „Teeme ühiselt lõpu naiste suguelundite moonutamisele“ oleksid eri valdkondade töötajatele hästi teada ja sihtrühmadele kättesaadavad;
24. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile ja Euroopa Liidu Nõukogule.